

ne, potem ga ne zadene samo kazen, odločena tem prestopkom, nego pokorjen bode tudi po kazenskih določilih o upornosti in protiviljenji uradnim služnim organom.

Organe cestne uprave ter krajevne in poljske policije naj politična oblastva vzmó v prisego na njih služno dolžnost. V službi je treba, da nosijo posebno znamenje, ter kedar opravljajo svojo službo, stojé v eni vrsti z javnimi organi.

§. 33. Globa, pobrana za prestop ek čez ta cestno-policijski red ali čez kakošno cestno-policijsko naredbo, pride v okrajno-cestni zaklad tistega okraja, kjer je bila kazenska razsodba izrečena.

Národno-gospodarske stvari.

Ljudski učitelji v Goriški kmetijski šoli.

Kmetijska šola v Gorici, v kateri je bilo letos 22 slušateljev, med njimi sta bila le 2 učitelja iz Kranjskega, se je pričela 20. septembra in se je 20. oktobra končala. Podučevala sta v ti šoli, katere voditelj je bil dr. Mona, gospoda prof. Povše in Kuralt. Gosp. Povše je predaval geologijo (zemljeznanstvo), izboljševanje zemlje, gnojenje, obdelovanje njeno in za to potrebne kmetijske stroje. Gosp. Kuralt je razlagal fiziko s posebnim ozirom na klimatologijo (vremenoslovje).

Prvi izlet so slušatelji kmetijske šole v Gorici imeli k gosp. dr. Leviju blizu Gradiške. Tukaj se je videlo, kakošno zemljo in lego trta ljubi in kako se mora z njo ravnati, da jo tudi močna burja tako hudo ne pokvari in jej močni viharji ne škodujejo. Videli so g. slušatelji, kako se more vsaki posamezni del zemlje dobro obrniti in kako se lahko pomaga k hitrejšemu dozorenju sadja. Videlo se je pri gosp. dr. Leviju modro delovanje z gnojem in vsa za obdelovanje zemlje potrebna kmetijska orodja. Videla se je umno uravnana in dobro izdelana vinska klet, dalje se je videl pripravi kraj in potrebno orodje za ohranjenje jajčic in semena svilnih gosenic.

Potem, ko sta gosp. prof. Povše in Kuralt slušateljem razložila in dokazala korist kmetijskih strojev (mašin) za obdelovanje zemlje, je gosp. dr. Levi vse pričujoče gospode slušatelje kmetijskega kursa povabil na kozarec dobrega vina, katero on na dobro obdelanem vinogradu prideluje.

Drugi izlet je bil v c. kr. gozd, v katerem se je videlo, kako se more gozd odgojevati. Videli so slušatelji tukaj lepe grede bukovih, borovčevih in hrastovih dreves. Tretji izlet je bil v vrt kmetijske šole v Gorici. Tukaj so učitelji praktično poskušali kmetijska orodja, katera bi bila boljša za obdelovanje zemlje. Pri tej poskušnji so g. učitelji, kateri so imeli čast se vdeležiti kmetijskega kursa v Gorici, po praktični poskušnji spoznali, da ima Hohenheimsko oralo prednost pred marsikaterim drugim oralom.

Imenovano oralo ni težko in zemljo prav dobro obrača. Oralo, katero zemljo le na stran vrže (meče), ne zadostuje dobrimu obdelovanju zemlje. Oralo, da je za obdelovanje zemlje dobro, mora popolnoma površnje plast zemlje obrniti in to Hohenheimsko oralo prav dobro stori.

Četrta ali zadnja izlet je bil v Amonestero blizu Akvileje k baronu Riterju, pri katerem so gosp. slušatelji videli vsa za obdelovanje zemlje potrebna kmetijska orodja, lepo obdelane in uravnane vinograde, kateri se razprostirajo po lepi ravnini nekdanjega mesta Akvileje, katero je grozoviti Atila razdjal in pokončal.

Pri gosp. baronu Riterju, kateri ima kakih 500 repov goveje živine, se je videlo modro gospodarstvo z živinorejo in umno napravljeni hlevi in gnojišča. Tukaj so se videle jako lepe krave Marijadvorskega, Tirolskega, Muricodolskega, Švicarskega, Bernskega, Pincgavskega in Forlanskega plemena. Tukaj se je videlo, koliko da nese kmetu živinoreja, če je na pravem mestu. Potem, ko so slušatelji ogledali lepo izrejena goveda, so se podali v Akvilejo, kjer so potem pri krčmarju F. M. imeli skupno kosilo, pri katerem so se odmevale slovenske pesmi.

Vsi g. učitelji, kateri so se vdeležili kmetijskega kursa v Gorici, so pridobili lepe in potrebne vednosti v kmetijstvu. Toraj posebna hvala zato gré gosp. prof. Povšetu in Kuraltu, katera sta se skozi celi mesec jako trudila slušateljem dobro razložiti lepe in koristne nauke kmetijstva, brez katerih kmet nikakor popolnoma svojega namena doseči ne more.

Politične stvari.

Pred tremi leti.

Tudi spomin koristi.

Pod tem naslovom je prinesel „Vaterland“ sestavek, ki je vreden, da ga tudi mi Slovenci v svojem jeziku beremo. Tako-le se glasi:

„14. septembra je bil Českemu deželnemu zboru izročen kraljevi dopis od 12. septembra, v katerem so stale sledeče besede:

„„Spominjaje se državnopravnega stališča krone Česke in v zavesti blišča in moči, katero je ona dodelila Nam in Našim prednikom, — spominjaje se nadalje nepremakljive zvestobe, s katero je Česki narod zmirom podpiral Naš prestol, pripoznavamo radi pravice tega kraljestva, in smo pripravljeni to priznanje ponoviti s prisego kronanja.““

9. in 10. oktobra 1871 je s privoljenjem Njegovega Veličanstva cesarja od komisije 30 deželnih poslancev izdelano spravno pismo sprejela večina dveh tretjin Českega zbora.

13. oktobra je deželni zbor Tirolski sklenil adresso do cesarja, ki se v bistvenih zadevah popolnoma sklada s sklepi Českega deželnega zbora, — isti dan je moravski deželni zbor sklenil adresso do cesarja, katera popolnoma pritrjuje fundamentalnim člankom.

Ravno ta dan je tudi pristopil Kranjski deželni zbor fundamentalnim člankom.

14. oktobra je cesar iz Ischl na prišel na Dunaj, da sklene odgovor Českemu deželnemu zboru. Grof Beust je fundamentalnim člankom ugovarjal s temi-le točkami:

1. Pogodba z Ogersko se ne sme več prenarediti.

2. Vse dotične postave (tedaj tudi postava o obravnavi skupnih zadev) se smejo le po tisti poti prenarediti, po kateri so narejene bile;

3) državnopravno stališče Avstrijskih dežel je razsodila že ustava;

4) vlada ne obljubi v cesarjevem dopisu prinesiti fundamentalne članke državnemu zboru v razpravo.

15. oktobra so popolnoma zanesljivi računi kazali, kako stojé stranke v državnem zboru, namreč: 139 poslancev za spravo med narodi zavzetih, 64 pa ustavovercev, po tem takem večino dveh tretjin za grofa Hohenwarta.

16. oktobra je bil kraljevič Saksonski pri našem cesarju.

Vsi Dunajski časniki so že govorili o tem, da omahuje ministerstvo Hohenwartovo.